

bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

SIBIMOL - ul

va plasa Moldova și BNRM printre liderii mondiali

(Interviu cu dl Alexe Rău, cavalier al medaliei Uniunii Europene, autor și responsabil al proiectului SIBIMOL.)

- Stimate domnule Alexe Rău, iată că Senatul Fundației SOROS a votat finanțarea primei etape a proiectului SIBIMOL, lucrările urmând să demareze de la 1 august, ziua în care se va deschide și finanțarea. Ce va însemna această dată pentru dvs?

- La acea dată eu voi fi un fel de Ianos trifrons: partea ordonatoare a ființei mele se va afla scufundată într-un proiect științific, poate cel mai important al vieții mele, pe care aș vrea să-l rotunjesc cât de curând posibil. Partea zburătoare din mine se află deja de mai bine de o lună într-un travaliu de încheiere a unui proiect poetic. Iar partea-mi lucrătoare va trebui să se preocupe de implementarea proiectului SIBIMOL, pe care l-a luat în primire de la cele două părți deja pomenite.

- Va însemna SIBIMOL-ul o noutate mobilizatoare pentru bibliotecile Moldovei?

- Acest proiect va marca o nouă perioadă, una cu totul deosebită, în dezvoltarea biblioteconomiei noastre, dar mai ales în ceea ce privește accesul populației la informație și la cunoștințe. S-ar putea întâmpla chiar ca SIBIMOL-ul să constituie un moment de cotitură în evoluția conștiinței de comunitate, a culturii și civilizației comunitare în Moldova.

- S-a schimbat ceva în proiect în perioada ce s-a scurs de la prima tentativă de promovare a lui?

- Avem acum sub aspect conceptual, dar și tehnologic, un proiect nou. Zic nou, pentru că se întemeiază pe o cu totul altă ideologie. Proiectul de acum are punct de pornire, de gravitație și de orientare ca utilizatorul. Apoi, el se pivotază pe soluții tehnologice și infrastructurale cu totul altele decât acelea de acum un an și ceva. Încât alta este acum arhitectura sistemului și modul de funcționare a lui va fi de asemenea altul.

- În press-release-ul pregătit pentru momentul inaugural se vorbește despre câteva elemente cu titlul de premieră...

- Într-adevăr, SIBIMOL-ul propune, sub aspect conceptual și tehnologic, câteva noutăți absolute pe plan internațional, cum ar fi catalogarea Web, caracterul organic, metabolic al sistemului integrat, accesibilitatea simultană a catalogatorilor și utilizatorilor etc. Nu sunt niște elemente căutate dinadins, ele sunt

rezultatul eforturilor noastre de raționalizare a experienței altor țări, de simplificare a accesului utilizatorului (care este una din problemele cele mai spinoase ale informatizării bibliotecilor în lume), prin accesibilitate subînțelegându-se aici nu doar simplificarea procedurilor de accesare ci și costurile. Sunt niște noutăți care vor plasa Republica Moldova și Biblioteca ei Națională printre liderii mondiali la acest capitol.

- Vă rog să faceți pentru cititorii „Gazetei bibliotecarului” o scurtă

descriere a ceea ce va fi sistemul SIBIMOL.

- SIBIMOL va fi un sistem informațional integrat, el va uni, prin mijlocirea Internet-ului, toate bibliotecile care au cel puțin un calculator și acces la Internet. Partea principală, integratoare a sistemului (apropo, încă o noutate interesantă: integrarea sistemului prin una din părțile sale componente) va fi catalogul național colectiv partajat. Constituirii lui îi va fi consacrată prima etapă a realizării proiectului. În acest catalog trebuie să fie reflectată, până la urmă colecțiile tuturor bibliotecilor Moldovei, astfel încât un cititor, indiferent de localitatea în care se află, va putea efectua căutări în acest catalog, prin Internet, din biblioteca din localitate sau de la domiciliu (dacă are acasă un computer conectat la Internet) și va putea comanda de la distanță cărțile de care are nevoie, din orice bibliotecă din Moldova, prin modulul automatizat al împrumutului interbibliotecar.

- Si dacă cititorul, acolo, în satul său, de exemplu, are nevoie, să zicem, de niște articole din periodici?

(Continuare în pag. 2)

- Etapa a doua a realizării proiectului va fi consacrată creării Bibliotecii Virtuale a Moldovei. Se va constitui un modul de full texte, de resurse electronice, cum se spune în limbajul de specialitate. Numerizarea, adică trecerea publicațiilor pe suport electronic deja a început, iar la etapa a doua a proiectului ea va constitui o sarcină prioritară. Biblioteca Virtuală a Moldovei va conține texte depline ale documentelor tipărite, înregistrări sonore, imagini grafice, foto și alte materiale electronice ce vor fi accesibile, prin Internet, tuturor utilizatorilor.

- **Câți beneficiari ar putea avea sistemul?**

- El va fi accesibil, în mod gratuit, tuturor cititorilor din bibliotecile Moldovei, numărul lor fiind de circa 1mln 800 mii persoane. Numărul lor s-ar putea extinde pe contul utilizatorilor de la domiciliu.

- **Cine și cum va asigura funcționarea sistemului?**

- SIBIMOL va avea o bază fizică centrală (servele foarte puternice) amplasată la BNRM, în cadrul căreia sunt create deja două structuri specializate: centrul SIBIMOL (care va asigura asistența inginerescă și logistică a sistemului) și oficiul „Catalogul Colectiv al Moldovei” care se va ocupa de coordonarea bibliografică a sistemului (unificarea descrierilor, întreținerea fișierelor notițelor de autoritate etc.). Baza fizică centrală va fi conectată la o linie Internet superputernică, așa încât accesarea ei de către catalogatori (prin modulul de catalogare Web) , și de către utilizatori (prin modulul OPAC și ÎIB) să fie posibilă simultan, într-un volum nelimitat.

- **Cum se va realiza ideea de partajare?**

- SIBIMOL presupune descrierea oricărei cărți o singură dată și utilizarea acestei descrieri de către

toate bibliotecile. Catalogarea Web permite o rezolvare cu totul ingenioasă a problemei. Orice catalogator, intrând în modulul respectiv prin Internet are două posibilități: 1) să preia din baza de date descrierea cărții ce trebuie să o catalogheze (în acest caz, sistemul îi exportă automat descrierea, iar în baza centrală se adaugă, la rubrica de localizare, și sigla acestei biblioteci) și 2) dacă descrierea nu există în baza centrală, catalogatorul o alcătuieste ad-hoc, iar sistemul, în acest caz, va trimite descrierea în cauză și în baza locală a catalogatorului, și în baza centrală. Prin urmare, toți catalogatorii participanți la sistem sunt simultan și importatori și exportatori, ei creează, cu eforturi comune, catalogul național partajat.

- **Ce Soft vor trebui să cumpere bibliotecile care vor să participe la sistem?**

- SIBIMOL va funcționa pe un soft propriu. El va fi accesibil în Internet, în mod gratuit, așa încât bibliotecile participante nu vor trebui să-l cumpere.

- **În cât timp va fi creat SIBIMOL-ul?**

- Cum am mai spus, proiectul urmează să fie realizat în două etape: 1) crearea catalogului național colectiv partajat și a modulului de împrumut interbibliotecar, etapă ce va dura de la 1 august 2003 până prin august 2005, iar apoi va fi creată Biblioteca Virtuală a Moldovei (modulul de resurse electronice), lucrările principale în acest sens urmând să se desfășoare în 2005-2006.

- Noi felicităm colectivul de creație al SIBIMOL-ului și vă dorim realizarea deplină a celor ce vi le-ați pus în gând.

Interlocutor: *Valentina GĂLUȘCĂ*

Carte veche și rară

Valentina FARMAGIU

(Un manuscris inedit din secolul al XVIII-lea)

Patrimoniul cultural al unui popor este format nu numai din creațiile păstrate în Țară. În afara bunurilor pe care poporul respectiv le are în proprietate fizică, el mai deține și un drept imprescriptibil de proprietate morală asupra tuturor celor create pe teritoriul său, dar înstrăinat de-a lungul timpurilor. Se știe că multe opere de artă create de meșterii români sunt risipite de secole în lume și se păstrează în muzeele și colecțiile particulare de peste hotare. În deosebi, în bibliotecile și muzeele Rusiei și Ucrainei sunt depozitate un număr considerabil de manuscrise, frumos miniate de proveniență română și care au fost foarte puțin, sau defel, utilizate pentru istoria culturii noastre. În acest context, vreau să menționez, că Biblioteca Academiei de Științe din Kiev deține cel mai prețios manuscris românesc ilustrat, numit Chipurile Vechiului și Noului Testament scris în a. 1709 și care este atribuit lui Antim Ivireanul. E mai puțin cunoscut faptul că Marele Mitropolit nu numai că a fost un strălucit reprezentant al Bisericii române, dar mai era dotat cu talente așa de rare, încât știa să îmbine într-un mod admirabil orice

CHIPURILE VECHIULUI

fel de preocupări, mai cu seamă în genul desenului și cel al broderiei.

Titlul deplin al acestui manuscris, de o remarcabilă valoare pentru cultura românească, este următorul: „Chipurile Vechiului /și Noului /Testament, adică obrazele oamenilor celor vestiți ce să /află în „Sfinta Scriptură”, în Biblie și în / „Evanghelie” și adunate pre scurt istoriilor celor ce s-au /făcut pe vremea lor, adeverind a fiește/ căruia viața și faptele, atît a celora ce au viețuit cu viață bună, cît și a celora ce au viețuit cu viață necuvioasă, începând de la Adam /și pogorînd pînă la Hristos. Acum întii/ în/tr-acest chip alcătuită și așezată, prin / multă nevoie și osteneală preasfințitului mitropolit al Ugro-Vlahiei Chir Antim Ivireanul/ și închinată cu cucerie, spre semn de dragoste ade/varata, prealuminatului și înălțatului marelui domn și oblăduitoriu a toată Țara Rumânea/ sca Ion Constandin Brîncoveanul Basarab Voievod/ dat în vestitul oraș al Țirgoviștii, /la anul de la zidirea lumii 7217 meseți iuliie,(1) adică anul 1709. Aici, autorul evocă istoria prescurtată a lumii vechi, în care elementele de istorie și genealogie biblică se îmbină și cu elemente de istorie greco-romană. Valoarea culturală

(Redacția a păstrat ortografia autorului)

În pragul celui de-al 12-lea an de activitate a Societății Bibliofililor "Paul Mihail" (11 ani împlinindu-i la 16 iunie a.c.), ne-am propus să ne întoarcem, în timp, cu 12 decenii în urmă. Acum 120 de ani, bunăoară, în luna iunie 1883, falnicul Bard de la Mircești trebuia să împlinească 65 de ani, ca fiind născut, totuși, la 14-VI-1818, și nu în 21-VII-1821, precum se ...autoamăgea V.Alexandry însuși, care insistă să-și transcrie și numele de familie: "Alec-sandri" (deși provenea de la grecescu "Alexandros/Alexandru/Alexandry"), în anacronicul (deja

alphabet "mixt" – "de tranziție" (ruso-latinească), aproape ca Aleksandr (Pușkin, d.e.). Așa cum scria (ulterior) Iacob Negruzzi (și acest nume "deraind" cumva, mai "italienește", de la străbunul Negruțu Dinu...), "...La 5 iunie 1883 se făcu la Iași, cu mare pompă, inaugurarea statuii lui Ștefan cel Mare... În acea sară, Eminescu ne ceti cunoscuta sa „Doină” (pe care nu dorise s-o rostească, la dezvelirea

statuii ecvestre din fața actualului Palat al Culturii din Iași, unde nici nu se duse, de altminteri - n.n. P.B.) ...Această cetire a fost cea de pe urmă a lui Eminescu, căci, încă în acea lună, la întoarcerea sa în București, boala se declară grozavă...". Fapt e că, la sfârșitul aceleiași luni, la primul 28 iunie (fatal, mai pe urmă, și pentru românii basarabeni și bucovineni, în 1940, să zicem), M.Eminescu...începu să moară ("civil"?), cu 6 ani înainte de obștescul sfârșit, pe care și-l va da în același "blestat" iunie (în 1889), adică acu 114 ani, data de 15/16 ("stil

născut în târgul Bacăului, din provoslavnicii legiuții săi părinți, dumnea-lui spătarul Vasile Alexandry, cu soția sa Elenco născută Cozony..."). Iar pe ultima pagină a programului am reprodus "anunțurile" (din ziarle vremii: "TIMPUL" și "ROMÂNUL" din vara anului 1883) despre îmbolnăvirea lui M.Eminescu...

Întrucât pe parcurs, de-a lungul desfășurării manifestărilor preconizate au intervenit modificări, precum e și firesc să se întâmple, vom relata, pe scurt, cum au decurs lucrurile în acele trei zile „Alexandry – Eminescu”. Vom menționa, de la început chiar, cu mulțumirile de ri-

ZILELE ALEXANDRY-EMINESCU

Symposionul Valori Bibliofile la cea de-a XII-ea ediție

nou") "câzând" tot la 28 ("stil vechi"), după cât se pare. Pornind de la aceste considerente istorico-literare și calendarice, am purces la întocmirea programului – invitație al manifestărilor noastre din acest an prin a reproduce, la început, textul unei "Mărturii de mistică" (eliberată, la 12 iulie 1835, de Dicasteria Mitropoliei din Iași, drept act de naștere pentru Vasile Alexandry: "...că la anul 1818, luna iunie 14, s-au

goare (încă o dată, în mod sincer), că la Symposionul nostru de "Valori bibliophile" au participat (onorându-ne, astfel, cu prezența și adăugând oarecare prestață și seriozitate – solemnitate întrunirii noastre) și poeții: Ion Hadârcă, Gheorghe Ciocoi. Și tot aici, evident, s-ar cere spuse multe cuvinte de recunoștință și mulțumire editurilor chișinăuene "EPIGRAF" (director dl. Oleg Bujor) și "CARTIER"

ȘI NOULU TESTAMENT

a acestui manuscris sporește cu numărul impresionant de imagini executate de mâna lui Antim și care sunt legate între ele prin fâșii asemenea unui arbore genealogic. De altfel lucrarea mai este cunoscută și sub denumirea de „Arborele genealogic a lui Iisus Hristos sau Rodosloviei”. Acest termen îl folosește însuși Antim în prefața manuscrisului, deoarece fâșia centrală este ocupată de portretele strămoșilor lui Hristos, conform genealogiei evangheliștilor Matei și Luca, urcând până la Adam. Manuscrisul este, cum am menționat mai sus, frumos ornamentat cu 515 miniaturi–portrete în medalion, ce reprezintă arborele genealogic de la Adam până la Hristos, precum și scene din Noul Testament; Nașterea lui Iisus Hristos, Iisus pruncul și Răstignirea, toate sunt pictate în aur și culori cu deosebită iscusință. Pe fila a doua este stema Țării Românești cu monograma domnitorului Constandin Brâncoveanu; frontispiciul este executat în cerneală, cinovar și aur, iar pe fila a treia verso este plasată monograma stilizată a Mitropolitului Antim. Volumul numără 22 file pe hârtie filigran, coperta din carton (originală) și file cu încrustații florale și medalioane în colțuri. Pe ambele părți chipurile celor patru evangheliști, în

mijloc Precista cu Iisus Pruncul; pe scoarța a doua - medalionul central reprezintă chipul prorocului David.

Starea de conservare lasă de dorit. Scoarțele sunt uzate și rupte la cotor, unele file sunt deteriorate de umezeală. Textul manuscrisului rămâne totuși și în prezent viu, atrăgător, original, adevărat moment al epicii medievale. Fondul de manuscrise al Bibliotecii Academiei Spirituale din Kiev, a mai fost cercetat înainte de primul război mondial, de către profesorul universitar Ștefan Berechet (pe atunci student), care a descoperit acest manuscris, atribuit lui Antim Ivireanu. Cercetările sale referitor la acest manuscris au fost publicate inițial în câteva reviste. Unii savanți printre care și N. Iorga au insistat pentru obținerea unei copii color după acest manuscris. Iată ce scria N. Iorga: "El (Antim Ivireanu) ni-a lăsat și o lucrare artistică iscalită, acele multe chipuri de sfinți din manuscriptul de/ la Chiev, descoperit de Șt. Berechet. Încă odată exprim dorința pe care am exprimat-o acum doi ani la Academie, dar fără să fi avut urmări, ca acest manuscript să fie copiat în color, fără zăbava, spre a avea la îndemână un mijloc de căpetenie pentru studiul și aprecierea vechii noastre arte." Însă izbucnirea primului război mondial și lipsa de finanțe au împiedicat realizarea acestui deziderat. Șt. Berechet, însă, neprimind banii

(director dl. Gheorghe Erizanu), care ne-au oferit câte un lot impunător de cărți pentru participanții la Symposionul "Valori bibliophile", în primul rând tuturor celor care au prezentat comunicări sau au luat cuvântul în cadrul dezbaterilor. Merită, de asemenea, să și concretizăm care au fost aceste cărți, avem în vedere titlurile, numărul de exemplare și (chiar) suma de bani (lei), cât costă, bunăoară, lotul oferit de "CARTIER", din partea căruia ni s-a făcut "prezent" (și mai multe cărți) și în anul trecut, la ediția precedentă a "Valorilor bibliophile". Astfel, din partea "EPIGRAF"-ului ne-au revenit 32 de cărți (câte 8 exemplare de titlu), din următoarele denumiri: L. Cemortan. Teatrul Național din Chișinău (1920 – 1935). Schiță istorică, 2000; Ana-Maria Plămădeală. Mitul și filmul, 2001; Nicolae Enciu. Populația rurală a Basarabiei în anii 1918 – 1940, 2002 și Elena Nagacevchi. Mihail Berezovschi, dirijor de cor și compozitor, 2002. Indiscutabil, mult mai diversă (și mai "scumpă", în sumă de 2.795 lei) este lista de literatură, dăruită nouă, cu aceeași neprecupețită generozitate, de către cei de la "CARTIER", adevărați prieteni ai "prietenilor Cărții" – bibliophili (le cităm conform "facturii de expediție", întocmită de d-na Ala Neamțu de la "Librăria din Hall"): 1. Vasko Popa. Opera poetică (2 vol., în col.

"Poesis"), 5 ex., 345 lei; 2. Aleksandr Blok. Versuri (1 vol., în col. "Poesis"), 5 ex., 145 lei; 3. Ion Barbu. Opera poetică (2 vol., în col. "Poesis"), 5 ex., 245 lei; 4. "Singular destinies" (antologie, în limba engleză, a poeziei contemporane basarabene), 10 ex., 290 lei; 5. Iulian Frunțașul. O istorie etno-

„poezi romantici”, apărută recent la editura „ȘTIINȚA”, în colecția „Opera apertă”.

În continuare, dl. Sava Pânzaru, doctor habilitat în filologie, de la Institutul de Literatură și Folklore al A.Ș. a R.M., a ținut comunicarea „O basarabeancă de elită: Valeria Donici-Cosțăchel”, iar d-na Valentina Farmagiu (Biblioteca Națională) s-a

ZILELE ALEXANDRY-EMINESCU

Symposionul Valori Bibliofile la cea de-a XII-ea ediție

politică a Basarabiei: 1812 – 2002 (în colecția „CARTIER istoric”), 5 ex., 345 lei; 6. Alain Guerreau. Viitorul unui trecut incert, 5 ex., 345 lei; 7. Tony Hawks. Tennis cu moldovenii, 5 ex., 245 lei; 8. Nicolae Georgescu. Moartea antumă a lui Eminescu. 1883 – 1889, 5 ex., 245 lei; 9. Vasile Alecsandri. Opera poetică (3 vol., în col. "Poesis"), 5 ex., 590 lei.

Înainte de a începe Symposionul propriu-zis, d-na Vera Osoianu (în calitate de „amphitrioană-șefă de Departament a Școlii de Biblioteconomie, unde ne-am întrunit, și în postură de director interimar al Bibliotecii Naționale, pe lângă care ne desfășurăm activitatea de „bibliophili”) a rostit câteva cuvinte de salut și urări de bun augur, de „Doamne, ajută” la lucru...bine pornit. O „cuvântare de ...îmbărbătare” și de îndemn la discuții – dezbateri a rostit și d-nul Ion Hadârcă, poet și eseist, care, apoi, a mai prezentat cartea lui Nicolae Manolescu,

referit la o lucrare puțin cunoscută a lui Antim Ivireanu (sec. XVIII) și care se păstrează la Biblioteca de Științe a Ucrainei (la Kyiv), purtând titlul „Chipurile Vechiului și Noului Testament.” Cel ce semnează această relatare și-a propus să vorbească despre „Primul nostru scriitor „Alexandru” și despre „jubiliarul” Vasile Alexandry” (în fond). Ceva mai puțin „problematic” (și nu la modul „ipotețic”) a fost lectorul superior de la Universitatea de Stat din Moldova, dl. Vitalie Răileanu, în ceea ce D-sa a numit „Lecția hugoliană în „Legende...” lui V. Alexandry”.

Poetul George Ciocoi (autor și al recente cărți „Steaua Eminescu”), având anunțată, în program, o temă ceva mai generală („Fire aurite ale Poeziei”), a vorbit cu multă însuflețire și despre M. Eminescu, despre „jubiliarul” V. Alexandry, dar și despre C. Stamati-Ciurea (1828 – 1898), de la nașterea căruia s-au împlinit, în

necesari pentru fotografia în color a manuscrisului a realizat câteva pagini în alb-negru, a lărgit subiectul în studiul „Un manuscris de zugrăveală al Mitropolitului Antim Ivireanu, care a fost publicat împreună cu șapte din paginile scrise și zugrăvite de Antim în Anuarul Comisiunii monumentelor istorice. Secția din Basarabia. Chișinău a.1828. (Un exemplar se păstrează în Serviciul Carte Veche și Rrară). La finele acestui studiu Șt. Berechet menționa: „Dacă glasul dlui N. Iorga ar fi fost ascultat atunci, astăzi specialiștii ne-ar fi pus în fața unui temeinic studiu de pictură. S-ar fi fixat definitiv ideea talentului mitropolitului Antim în materie de zugrăveală „Dar paguba nu a fost totuși de neînlocuit, căci la acel moment când scria Șt. Berechet în țară se mai aflau două copii necunoscute atunci, realizate una la mijlocul secolului al XVIII-lea, a doua în a. 1847 al căror text a fost redat în variantele

CHIPURILE VECHIULUI

originalului de către Gabriel Ștrempele în lucrarea: Antim Ivireanu, Opere. – București: ed. Minerva, 1972. Manuscrisul acesta impresionează și astăzi, cu toată uzura evidentă a acelor ani ce au trecut peste el. Încă în veacul al XVIII-lea, poate că la puțină vreme după tragedia lui Brâncoveanu, manuscrisul a ieșit din Tara Românească. Cum a ajuns el în Moldova, de la cine l-a cumpărat familia Săcară nu știm. Cunoaștem doar, după numeroasele însemnări marginale, că a circulat mult. Chiar și după ce a fost cumpărat de familia Săcară a mai fost răsfoit de numeroase mâni. Nu este lipsită de interes însemnarea de la începutul cărții, pe interiorul copertei: Această carte să numește Neamurile de la Adam și cumpărătura ei este de 150 lei, care am cumpărat-o tatăl meu Dumitraș Săcară, vornicul de poartă, și la sfârșitul vieții dumisale me-au dat-o mie.

luna mai, trecut, 175 de ani, despre expoziția acestuia din holul Bibliotecii Naționale, despre călătoria la Caracușenii-Vechi... Apoi, d-na Nina Negru (Biblioteca Națională), revenită de curând de la Sibiu (unde a avut loc întrunirea celebrei „ASTRE” s-a oprit mai pe îndelete, detaliat și cu multe amănunte, la unele „Personalități și probleme ale Basarabiei și Transnistriei în publicațiile ASTREI” (cu referiri speciale la Vasile Stroiescu ș.a.).

Câteva „Materiale inedite privind viața și opera lui Victor Crășescu” ne-a prezentat și Aurica Pascal, doctorandă la Institutul de Literatură și Folklore al A. Ș. a R. M. Programul odată „epuizat” – realizat, ne-am deplasat în primul bloc al Bibliotecii Naționale, unde, în Sala de Conferințe, a fost inaugurată expoziția „Alexandry Vasile, Eminescu Mihai: ediții rare, cărți de valoare (din colecțiile Bibliotecii Naționale, ale muzeului Literaturii Române „M. Kogălniceanu”). La inaugurare, au vorbit Pavel Balmuș (președintele Societății Bibliophililor), d-na Călina Trifan (din partea Muzeului „M. Kogălniceanu”) și d-na Valentina Farmagiu (Serviciu Carte Rară și Veche, Biblioteca Națională). A doua zi, sâmbătă, 14 iunie (care trebuie proclamată, odată și odată, drept o adevărată Zi de naștere a lui V. Alexandry), am venit, ce-i drept, mai puțini decât în ajun, și am depus flori la statuia Marelui Bard de la Mircești din fața Bibliotecii Naționale. De aici ne-am „retras” (nu doar din cauza unui început

de ploaie multășteptată) în Sala de Conferințe, pentru a mai viziona expoziția inaugurată (cu o zi înainte), precum și pentru a „lansa” (mai concret: a prezenta) cartea „Poeți romantici” de Nicolae Manolescu, scoasă la lumină la editura „ȘTIINȚA”, carte despre care vorbise, în ajun, și dl. I. Hadârcă. Din partea editurii au binevoit să vină și să vorbească d-nii Mircea V. Ciobanu, directorul editorial la „ȘTIINȚA”, și Mihai Papuc, șef de redacție. Precum era și de așteptat, firesc, vorbitorii (inclusiv semnatarul acestui „raport”) au încercat să contureze un profil complex al autorului acestei cărți, oprindu-se, de loc întâmplător, și asupra ultimului compartiment (capitol?) al recente ediții (a 2-a) a „Poeților romantici”, „V. Alexandry: spiritul cult al folclorului”, în chiar Ziua de naștere a celui ce-a creat și „Miorița”, alături de atâtea poeme celebre, de un întreg teatru și de numeroase lucrări reprezentative în proză, scrisori – model... Ultima zi (din cele trei... programate) fiind Ziua Memoriei lui M. Eminescu, semen și ...emul al „...acelui Rege-al Poeziei”, urma să ne întrunim, iarăși, pentru o „Depunere de flori la monumentul Lui... (în) Scuarul Teatrului Național” (conform programului și așa cum convenisem, ca atare...). Nimerindu-se a fi, la 15 iunie a.c., Duminica Mare (în ajun „întâmplându-se” și Sâmbăta Morților), a trebuit să ducem la bun sfârșit ceea ce numisem, din timp „Zilele ALEXANDRY - EMINESCU”, ediția a XII-a, numai noi doi, subsemnatul și

d-na Vera Osoianu (ajutată la rândul ei, și de către Angela Drăgănel, căreia aș dori să-i mulțumesc, și pe această cale).

Ne-am dus, așadar, „în doi” și am depus câte un mult prea modest buchet de flori și la Statuia din Scuarul Teatrului Național (autor T. Cata-ragă), și la bustul lui M. Eminescu din Aleea Clasicilor Literaturii Române (Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”), unde ne-am alăturat participanților (un număr infim de tot) la anostul și plictisitorul Recital Poetic, închinat unui Mare Scriitor, dispărut cu 114 ani în urmă, dar mai Prezent printre noi, care excelăm prin absenteism (nu numai când e vorba de alegeri...). Cu toate acestea, ar fi păcat să afirmăm că ediția a XII-a a „Zilelor ALEXANDRY-EMINESCU”, a Symposionului „Valori bibliophile”, nu s-ar fi produs. În ciuda faptului că am avut o participare atât de slabă, apatică a intelectualilor, profesorilor și studenților („prinși”, ca în fiecare an, de fapt, de examene, sesiuni). Concluzia-„fulger” care ar fi? Se cere trezirea noastră, „deșteptarea” (poate și prin revenirea la imnul național „Deșteaptă-te, române”) din somnul letargic, ieșirea din indiferentismul, „cultivat” atât de metodic, de către niște neprieteni („moldoveniști”) ai sufletului nostru de români...

Pavel BALMUȘ,
președintele Societății Bibliofililor
din Republica Moldova

SI MOULU TESTAMENT

Și este dreptă a me și cene s-ar face vreun blestem să o fure... 11 iulie 1788. Semnează Ion Săracă. Nu degeaba se neliniștește Gheorghe Serdarul, probabil, posesorul manuscrisului, pentru pierderea lui: Astăzi se află la Dumnealui Cumnatul Mihalache, mâni la altul, poimâni a nimăru. anul 1821 în 14 iunie. Semnează Gherghe Serdar. La sfârșitul prefeței sub semnătura Mitropolitului mai atestăm o însemnare: ”Această sfântă carte este drept a me, fiica vornicului D. Săracă, pe care dând-o să o citească un dvoreanin Tufescu, ce grabnic murind, au rămas în cărțile lui. Apicunu (epitrop) au scris-o în averea mortului, și măcar că m-am jeluit, în sfârșit am hotărât, spre ami păzi așa odoru scumpu și ce nu se poate găsi nicăiure, și la mezatu, la anul 1850, împreună cu vre-o câteva cărți a răposatului Tufescu, măcar că acele cărți mie nu-mi trebuie le-am

cumpărat drept două sute ruble racoznești (argint) semnează dvoreaninul Guberniei secretar Mihail Vaderevu (probabil Bădărău, fiind schimonosit de ortografia slavonă). Această împrejurare mai este amintită în alte cuvinte: căci cartea n-a fost iscălită de mine ori să fi avut o raspiscă de la Tufescu ș.a.

Cea mai valoroasă însemnare, care ne dezvăluie modul în care a ajuns acest manuscris în Kiev, este plasată pe fila liminară: și este următoarea: Книга Родства Иисуса Христа из бумаг Антония архиепископа Кишиневского и Сорокийского в Музей Киевской Духовной Академии. Из Кишиневской Духовной Консistorии Львом Родкевича через Льва Мациевича 9 января 1884. Кишинев.

În sfârșit minunatul manuscris s-a furișat printre cărțile arhiepiscopului Antonie Șocotov.

STANDARDIZAREA

ÎN BIBLIOTECONOMIA NAȚIONALĂ

Este firesc că, în ultimul deceniu, în standardizarea biblioteconomiei naționale se extinde practica de aplicare a experienței internaționale, regionale și ale altor țări industrial dezvoltate. Această practică permite de a economisi mijloace financiare pentru completarea fondului național de documente normative cu standarde noi, precum și de a reduce cheltuielile pentru actualizarea standardelor în vigoare.

Organismul Național de Standardizare din RM (Departamentul "Moldova – Standard"), prin intermediul căruia CT Nr.1 "Biblioteconomie. Informare. Documentare" efectuează această colaborare internațională, este abilitat de către guvernul RM cu dreptul de a reprezenta republica în organizațiile internaționale, interstatale și regionale de standardizare, metrologie, evaluare a conformității și acreditare; de a încheia acorduri de colaborare în domeniile respective cu organizațiile de profil din alte țări.

ONS din RM este membru-correspondent în ISO, membru activ în EASC (Consiliul Euro-Asiatic de Standardizare), care reprezintă un sistem de tip regional, recunos-

cut de către ISO, membru cu drepturi depline în IRSA (Asociația Interregională de Standardizare cu sediul la Istanbul). De aceea este oportun ca o parte din lucrările de standardizare să se efectueze în comun cu statele cointerestate în cadrul sistemului interstatal de standardizare. Trecerea la noile relații interstatale în organizarea și coordonarea activității de standardizare se realizează pe baza elaborării și recunoașterii principiilor și regulilor unice, privind efectuarea lucrărilor de standardizare. Relațiile în EASC se reglementează prin aceleași reguli internaționale. În cazul când în acordurile internaționale (interstatale), la care face parte Republica Moldova, sunt stabilite alte norme, decât cele prevăzute în Republica Moldova, privind activitatea de standardizare, au putere de aplicare a normele acordului internațional.

Aș mai menționa, că prevederile standardelor internaționale (regionale) în practica internațională se folosesc în țările dezvoltate, ca un nivel de bază. De regulă, standardele naționale a țărilor

avansate conțin prevederi cu mult mai dure.

Cea mai esențială diferență a standardizării naționale cu cea internațională și a altor state este caracterul de obligativitate a standardelor. Peste hotare standardele au caracter voluntar. În Republica Moldova, conform Legii "Cu privire la standardizare", standardele pot include cerințe obligatorii. Trebuie de menționat că, vorbind de standardizarea voluntară – vorbim despre aplicarea voluntară a standardelor. Respectarea prevederilor din standarde și alte documente normative de standardizare a fost, este și va fi obligatorie.

Dreptul de editare, reeditare, tirajare și difuzare a standardelor naționale îi aparține în exclusivitate ONS. Tirajarea standardelor altor țări se face în exclusivitate de către ONS cu acordul organismelor care au elaborat documente normative. Tirajarea sau multiplicarea integrală sau parțială a acestor documente, precum și difuzarea lor ca ediții oficiale, fără autorizarea ONS este interzisă.

Ala ANDRIEȘ

NOROCUL E DE PARTEA CELOR CARE DORESC SĂ REALIZEZE CEVA

Recent la Molovata Nouă a avut loc deschiderea Centrului Comunitar de acces la informație și instruire.

Deschiderea Centrului a fost posibilă în rezultatul unui concurs de proiecte în cadrul Fundației Soros, la care au participat și membrii ONG-ului „Școala Molovata Nouă”, condus de dna Vera Verlan.

Implementarea proiectului în localitate, va facilita accesul locuitorilor la informație. Pentru adulți și adolescenți vor fi desfășurate seminare de inițiere în Internet.

Dumitru Chitoroagă, director de program la Fundația Soros-Moldova, a apreciat mult îndrăzneala și spiritul de inițiativă a autorilor proiectului, subliniind în acest context necesitatea și importanța respectivului centru într-o localitate rurală.

Mariana Alecsandri, coordonator de program la Fundația Soros-Moldova a mărturisit: „A scrie un pro-

iect e doar 20% de muncă, mult mai dificilă e implementarea lui. Imediat vezi persoanele care doresc să realizeze ceva. Dorința lor e bine motivată, proiectul are scopuri bine determinate și este bine elaborat.

Astfel, din 30 de proiecte participante la concurs, „Școala Molovata Nouă”, a fost printre cei zece învingători. Ne bucurăm mult pentru ei. Credem că astfel estompăm, un pic, senzația de oameni „ai nimănu”, tindem să ștergem diferențele și sper că pe măsura posibilităților acest lucru ne reușește”.

În prezent, grație altui proiect, biblioteca publică din sat și-a completat fondul de referință cu încă o mie de exemplare: dicționare, enciclopedii, almanahuri.

Locuitorii acestui sat urmează doar să recunoască că în realitate „Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini”- citatul de la intrarea în sala de lectură a bibliotecii.

D. CRĂCIUN

FORMULELE FUNDRAISING-ULUI

Căutarea resurselor extrabugetare de finanțare (fundraising), a devenit aspectul tradițional în activitatea inovativă la toate tipurile de biblioteci. Pe parcursul ultimului deceniu banii din buget nu acoperă cheltuielile reale ale bibliotecii și dacă noi dorim să salvăm bibliotecile e necesar să învățăm să folosim cu rațiune banii din buget și sursele alternative de finanțare.

E cunoscut faptul că principala activitate a sferei de buget se plătește din impozite : salariile lucrătorilor de bibliotecă, procurarea achizițiilor, abonarea ziarelor și revistelor și în legătură cu aceasta majoritatea persoanelor cu bani își pun întrebarea: pentru ce să dau bani? În cazul când regulat plătesc impozitele eu deja îmi aduc aportul la întreținerea bibliotecilor.

Dar fundraising nu înseamnă cerșitul banilor, cum cred unii deseori! Dar organizația care activează în sfera bugetară are nevoie de donații. Și dacă ați hotărât să vă ocupați anume de fundraising, fiți gata să puteți convinge persoanele de necesitatea activității dumneavoastră.

Unele biblioteci au acumulat experiența proprie în desfășurarea campaniei de fundraising. Ea se constituie din câteva etape principale. În primul rând selectarea donatorilor potențiali, cercetarea pieței donatorilor, cercetarea posibilităților și nevoilor lor, căutarea tangențelor. Sursele extrabugetare de finanțare putem să le împărțim în două categorii: interne (folosirea posibilităților proprii) și externe (atragera mijloacelor din exterior). Mai întâi de toate străduiți-vă să folosiți propriile posibilități prin dezvoltarea serviciilor cu plată. Este foarte important de efectuat o analiză serioasă a serviciilor oferite de bibliotecă, a calcula cheltuielile și costul efectiv, a determina cercul utilizatorilor-cumpărătorilor potențiali. Aici se includ și serviciile care necesită eforturi adăugătoare din partea specialiștilor bibliotecii, anume acest motiv stă la baza serviciilor cu plată. Spre exemplu spectrul larg de servicii electronice. Acest venit aduce un adaus în bugetul bibliotecii. Apoi, căutați căile și modalitățile de apropiere a cercurilor de comunicare a culturii și businessului.

De ce oamenii fac donații? Fiindcă ei sunt rugați să facă lucrul acesta. Cu plăcere fac donații cei care au o experiență de binefacere. Nu tuturor solicitanților li se răspunde "da".

În sala poloneză de la BNRM

În urma de întâlniri-lecții, organizate de Sala poloneză a Bibliotecii Naționale se înscrie și lecția intitulată „A fi independent! Din atelierul reporterului”, ținută de pani Irena. Pilatowska - jurnalist și reporter din Polonia, pe data de 6 iunie a.c.

La lecție au fost prezenți oaspeți de onoare: Ambasadorul Republicii Polonia în Republica Moldova dl. Piotr Marciniak, consulii dl. Alfred Fiderkiewici și dl. Ian Sroka, reprezentanții diasporei polone din Chișinău, Bălți și alte orașe din Moldova, precum și jurnaliști.

Pani Pilatowska a povestit lucruri foarte interesante despre activitatea ei în creație, demonstrând fragmente din reportajele ei: „Adevărul inversat”, „Kosovo de departe”, „Voci și loc de reculegere” (despre tragedia de la „Nord – Ost”).

Pani Irena Pilatowska se ocupă cu radioreportajul din anul 1984. Sute de kilometri de peliculă sonoră se păstrează în arhiva Radio – Varșovia și sute de audiții, care se difuzează pe programul nr.1 al Postului Național de Radio. Acestea sunt rezultatele muncii și pasiunii.

Pani Pilatowska este laureata premiului „Microfonul

Principalul motiv care determină primirea hotărârii în procesul de binefacere este motivul personal și încrederea în solicitant. Personalitatea solicitantului are o importanță deosebită, deoarece el este perceput ca persoana care va mânui banii mai departe, responsabil pentru folosirea banilor. Acesta trebuie să fie un om cunoscut în societate sau recomandat de o personalitate. Solicitantul trebuie să fie cinstit și competent, să știe cum să folosească mijloacele bănești permise de la sponsor (beneficiarul trebuie să fie sigur că banii nu se vor pierde și nu vor nimeri la escroci). E bine să aveți un plan de folosire a banilor, să știți firmele care vor fi executori sau parteneri. Cu plăcere sunt ajutate instituțiile concrete cu proiecte concrete. Binefacerile de o singură dată se acordă mai des decât un patronaj continuu. Proiectele de scurtă durată au mai mare șansă de succes.

Așteaptă oare filantropii de la cei ce se află sub tutelă ceva în schimb? De obicei nu așteaptă nimic. Dar nimeni nu s-ar dezice de un elogiu în adresa sa.

Trebuie să învățăm să vorbim cu oamenii de afaceri în limba lor. Un fundraiser efectiv presupune existența unui coordonator, care va fi la curent cu toate proiectele de fundraising, care va coordona adresările, va avea baza de date și lista necesităților bibliotecii. Coordonatorul trebuie să sistematizeze materialele pentru această activitate: prospecte, pliante despre bibliotecă, cărțile de vizită, video și fotomateriale, publicații despre bibliotecă, lista donatorilor, contracte. Activitatea fundraiser-ului necesită și o stimulare: un procent anumit de la resursele atrase.

Analiza activității de binefacere în diferite țări demonstrează că, de exemplu, capitalul inițial al mecenajilor cunoscuți a fost creat de strămoșii lor, și numai la a doua sau a treia generație de antreprenori, iar banii au avut și o altă destinație. Noi trăim în perioada creării capitalului inițial. Se mai schimbă și mentalitatea businessmenilor, deoarece ei vizitând și alte țări, observă și o altă atitudine față de valorile de cultură, tradiția de a face donații. Toate acestea inspiră încrederea că lucrurile se vor schimba spre bine.

Ala ANDRIEȘ

DIN ATELIERUL REPORTERULUI

de aur”, acordat de radioascultători, și a prestigiosului premiu „Pulitzer”. După hotarele Poloniei a primit „Prix Italia” an. 2000 și premiul concursului „Premios Ondas 2000” la Barselona.

Emisiunile documentare de autor sunt păstrate în colecțiile institutului „Generalul Șikorski” din Londra, precum și în Biblioteca Națională a Centrului Lincoln din New-York.

Victoria BURLAC-LASKOWSKA, Comitetul Coordonator „Primăvara Poloneză din Moldova”

Iisus ne-a dat o poruncă nouă: iubește! Un singur cuvânt, dacă îl urmezi ai împlinit toată Legea lui Dumnezeu și învățăturile prorocilor. Iubește! Iubește pe Dumnezeu mai presus de orice... Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși. Iar dacă iubești cu adevărat pe Dumnezeu, n-ai să încalci nici o poruncă; dacă iubești cu adevărat pe aproapele tău n-ai să faci nici cel mai mic rău. Ba mai mult: vei face numai fapte bune. Aceasta este iubirea desăvârșită la care ne cheamă Domnul Iisus, El fiind un exemplu.

Iubește-l pe aproapele tău ca pe tine însuși – această poruncă trebuie înțeleasă ad litera. Ca pe mine însumi eu trebuie să-l iubesc pe aproapele meu? Când stau și mă privesc dintr-o parte observ că nu este chiar așa. Și am avut un vis, în care cineva hidos (Satana) râdea de mine cu zeflema, zicându-mi: „Chiar ești o creștină adevărată?” Asta m-a cutremurat! Și mă întrebam mereu: chiar sunt o creștină adevărată, dacă nu iubesc pe toți ca pe mine însumi? Satana, la sigur, se bucură de slăbiciunile oamenilor și ar vrea să-i descurajeze, insufându-le neputința etc. „Retro, Satana” – am zis.

Și am început să învăț să iubesc pe toți, din toată inima, ca pe mine însumi: pe Alina, dar și pe Galina, pe dl Petrache dar și pe Enache etc.; să mă gândesc ce aș putea face bun, plăcut, fie și nostim, dar drăguț. Nu pot încă să mă laud cu ceva deosebit, dar oricum e o aventură la care vă îndemn să aderați. O aventură frumoasă, în sensul adevărat și bun al cuvântului. Să iubești pe toți – e o aventură nemaipomenită. Să vezi câte roade frumoase culege iubirea! Căci să iubești pe un eventual neprieten, oferindu-i o vorbă apreciativă, o faptă bună – l-ar iumi, apoi asta l-ar face mai blând și, în fine, să-și depună „armele”. Nu este o aventură care merită să o experimentezi? Dar... rezultate vei avea doar atunci, când îl vei iubi cu adevărat, ca pe tine însuși! O poruncă împlinită pe jumătate este tot o poruncă încălcată!

În Italia este o organizație care se numește Mișcarea Focolarilor, inițiată și condusă de Chiara Liubic, o italiancă deja cu un renume mondial, dar care a început cu intenția de a trăi efectiv Evanghelia. Și aceasta a devenit

aventura întregii sale vieți. Ideea i-a încolțit în minte când era ascunsă într-un subsol din cauza bombardamentelor în timpul celui de-al doilea război mondial. Logodnicul ei murise pe front, pierduse rude, prieteni și-l avea doar pe Dumnezeu...

Astăzi această mișcare numără milioane. Ei ai o revistă care se numește „Oraș nou”, o revistă de spiritualitate creștină cu publicarea experiențelor trăite în aventura de a crea o civilizație a iubirii, astfel împlinind cuvântul Evangheliei. Simpatizanți ai acestei mișcări sunt și la Chișinău, ei se adună lunar pentru a discuta, pentru a mărturisii experiențele personale. O simplă idee a Chiarei a declanșat o revoluție evanghelică. Pentru că adevărat a zis cineva, că Europa, și nu numai, trebuie reevanghelizată, pentru că, paradoxal, suntem mulți botezați, ne numim creștini, dar nu trăim Evanghelia!

Iubește-l pe aproapele tău de la serviciu! Dar iubește-l cu adevărat, ca pe tine însuși. Și atunci vei culege negrăite bucurii și munca ta nu ar fi o corvoadă, ci o sărbătoare! Iubește pe cel, care, crezi tu, merită cel mai puțin să fie iubit! – Zâmbești? Îți este greu să iubești pe toți? Dar tocmai în aceasta și constă virtutea creștină în a iubi pe toți oamenii. Căci și Iisus iubește pe toți, încât s-a jertfit din dragoste!

Întrebarea este: cât de mult poți iubi? Sau cât de mult te iubești tu pe tine? Dacă iubești puțin, și crezi că împlinești porunca „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși”, înseamnă că te iubești puțin, sau deloc!

Experimentează această aventură! E frumoasă! Merită s-o trăiești! Viața e mai plăcută, mai luminoasă dacă o trăiești în iubire. Încearcă!

Iubește-l pe toți. Te asigur, că acest mod de a acționa îi mișcă pe cei din jur. Mulți rămân mirați, se întreabă, de ce le zâmbești? Ce este dedesubt? Și chiar te pun în situația de a explica, de ce te porți astfel, de ce le slujești, de ce ajuți, de ce dăruiești dezinteresat. Observi că aceste persoane indiferente unele față de altele, așa cum suntem noi de obicei, devin receptive.

(Va urma)

Valentina GĂLUȘCĂ

Cel ce este aprins de Iubire, emană lumină!

*Iar și iar alerg la Tine, Doamne,
Ca să mă salvezi din starea mea,
Să mă refaci după chipul Tău,
Să mă aprinzi cu iubirea Ta,
Căci Tu ești un foc imens
De iubire desăvârșită,
nepieritoare!*

*Te implor, Doamne Iisuse,
Căci nu mai vreau să trăiesc
fără iubire,
Nu mai vreau să trăiesc fără Tine!*

*Ce este o viață fără iubire?
Ce este o casă fără iubire?
Ce este chiar milostenia
fără iubire?*

*Ce este o echipă fără iubire?
Ce este o cină ...*

În fine -

*Pe toate acestea,
Doamne, le-am văzut
Și m-au dezgustat!*

*Nici o virtute nu are sens,
Dacă este lipsită de iubire!
Iubirea este totul,
Pentru că Tu, Doamne,
ești totul în toate!
Nimic fără Tine nu va dăinui,
Precum o floare nepolenizată
Cade moartă,
Tot așa o inimă fără iubire,
Degeaba bate!*

*Revino, Doamne Iisuse,
Refă fața pământului,
Umple-ne cu Tine!
Nu mai putem
și nici nu mai vrem
să trăim fără Iubire,
fără Tine!*

V.G.

Redactor-șef: Alexe RĂU

Au colaborat: Valentina GĂLUȘCĂ
(secretar de redacție)

Ala ANDRIEȘ

Oxana PLUGARU

22-14-75; 24-04-43; 23-80-04